

CHARAKTERISTIKA

Cr - Mo - V stredne legovaná nástrojová ocel', s nasledovnými charakteristickými vlastnosťami:

- vysoká vrubová húževnatosť
- dobrá odolnosť proti opotrebovaniu
- dobrá prekaliteľnosť
- dobrá rozmerová stabilita pri kalení
- dobrá leštiteľnosť
- dobrá opraviteľnosť naváraním
- dobrá povrchová kaliteľnosť plameňom aj indukčne

Typické chem. zloženie %	C	Si	Mn	Cr	Mo	V
	0,6	0,35	0,8	4,5	0,5	0,2
Normy	W-Nr. 1.2358					
Stav pri dodaní	Žihaná na mätko ca 200 HB					

POUŽITIE

Pre činné časti lisovacích nástrojov pre prácu za studena sú rutinne predpisované tradičné akosti ako 1.2842, 1.2379, 1.2080 (19312, 19573, 19436). Tieto ponúkajú dostatočnú odolnosť proti opotrebovaniu a ich rozsah tvrdostí pokrýva väčšinu aplikácií. Avšak nízka plasticita /húževnatosť, problematická povrchová kaliteľnosť a opraviteľnosť naváraním môže spôsobiť nízku produktivitu a vysoké náklady na údržbu pri neočakávaných výpadkoch (vyštiepenie hrany, trhliny).

Dnes sa v lisovniach spracovávajú materiály ako austenitické nerez, povlakované pásy, vysokopevné plechy (automobil. priemysel), kladúce extrémne nároky na stabilitu strižných hrán. Plynosť a ekonomika procesu lisovania vyžaduje nástrojové materiály, ktoré zabezpečia predvídateľnú životnosť (opotrebovaním), bez nepredvídateľných výpadkov (krehkým porušením).

CALMAX je „robustný“ typ ocele, ponúkajúci vyvážené portfólio vlastností, ktoré poskytuje vysoký stupeň bezpečnosti proti neočakávaným výpadkom a tým optimálny výkon nástroja a ekonomiku procesu.

TYPICKÉ POUŽITIE:

- všetky strižné a tvárniace operácie
- ťažké strihy = hrubé pracovné materiály
- hlboké ťahanie
- razenie mincí
- matrice na pretláčanie za studena s komplikovanou geometriou
- valcovanie
- nože nožníc
- prototypové nástroje

VLASTNOSTI

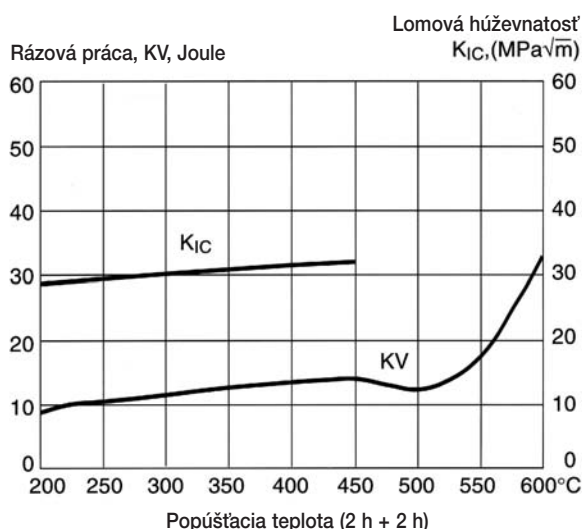
PEVNOSŤ A MEDZA KLZU V TLAKU

Hodnoty medze klzu a pevnosti v tlaku sú približné, merané pri teplote 25°C

Tvrdosť	R _{cm} N/mm ²	R _{c0,2} N/mm ²
56 HRC	2300	1900
58 HRC	2500	2000
60 HRC	2700	2100

RÁZOVÁ PEVNOSŤ

Približné hodnoty pri teplote 25°C pre rôzne popúšťacie teploty. Kalené z 960°C na vzduchu, 2 x popúšťané.

TEPELNÉ SPRACOVANIE

ŽIHANIE NA MÄKKO

Chrániť povrch nástroja pred oduhlčením a zohriať v celom priereze na 860°C, potom ochladzovať pomaly 20°C/h v peci do 770°C, 10°C/h do 650°C a ďalej voľne na vzduchu.

ŽIHANIE NA ODSTRÁNENIE VNÚTORNÝCH NAPÄTÍ

Po hrubom opracovaní nástroj zohriať na 650°C v celom priereze a držať na tejto teplote 2 hodiny. Ochladzovať pomaly v peci do 500°C a potom voľne na vzduchu.

KALENIE

Predohrev: 600-750°C

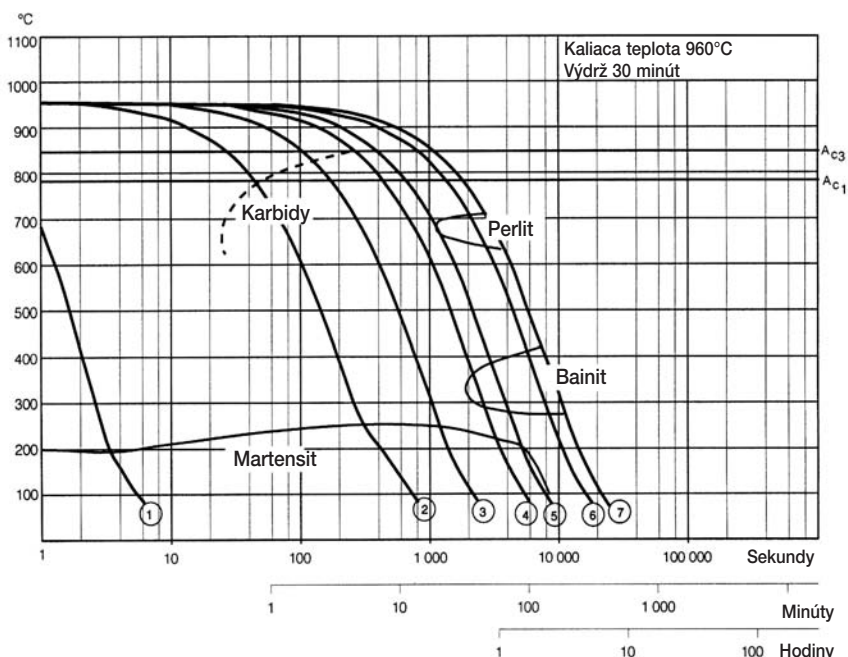
Kaliaca teplota: 950-970°C, obvyčajne 960°C

Teplota °C	Výdrž v min	Tvrdosť pred popúšťaním
950	30	ca 62 HRC
960	30	ca 63 HRC
970	30	ca 64 HRC

Výdrž = čas na kaliacej teplote po vyrovnaní teplôt povrch-jadro

Chrániť povrch nástroja počas kalenia pred oduhlčením a oxidáciou!

ARA diagram

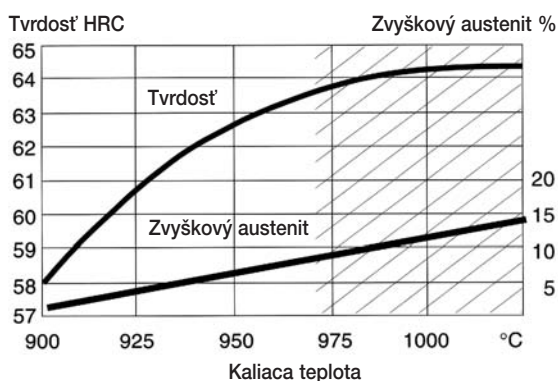

Krivka č.	Tvrdosť HV 10	T ₉₀₀₋₅₀₀ (Sek.)
1	820	1
2	762	107
3	743	423
4	734	1071
5	657	1596
6	455	3228
7	413	4292

KALIACE MÉDIUM

- Solný kúpeľ 200-550°C, potom dochladenie na vzduchu
  - dostatočný pretlak chlad. plynu vo vákuovej peci
  - olej (len malé a jednoduché diely)
- Pozor: popúšťať ihneď po dosiahnutí 50-70°C z kaliacej teploty !

Tvrdosť a zvyškový austenit ako funkcia kaliacej teploty

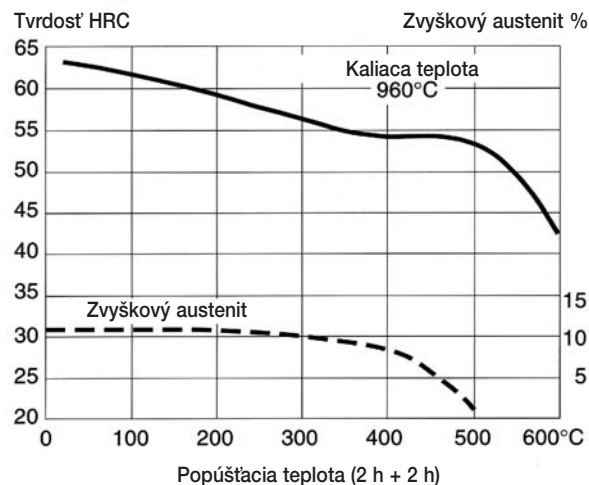
Riziko zhrubnutia zrna spojené so stratou húževnatosti

POPÚŠŤANIE

Popúšťačiu teplotu voliť podľa požadovanej výslednej tvrdosti z popúšťačieho diagramu. Popúšťať dva krát s medzichladením na 25°C. Najnižšia odporúčaná popúšťačia teplota je 200°C. Čas výdrže na popúšťačej teplote je minimálne 2 hodiny.

Použitie akosti Uddeholm CALMAX pre formovanie plastov, povrchové úpravy vid' strana 82.

Popúšťačí diagram

ELEKTROEROZÍVNE OBRÁBANIE

Po hĺbení v kalenom a popustenom stave odporúčame nástroj podrobiť dodatočnému popúšťačaniu na teplote o 25°C nižšej, ako bola popúšťačia teplota po kalení.

OPRAVNÉ NAVÁRANIE

Dobré výsledky je možné dosiahnuť pri dodržaní určitých zásad: oblúk najkratší možný, uhol elektróda / strany zvaru 90°, uhol vedenia elektródy v smere zvaru 75-80°, pri veľkých návaroch použiť predohrev 200-250°C a úvodné vrstvy z mäkkého prídavného materiálu, prvé dve vrstvy tým istým prúdom a tým istým priemerom elektródy.

Uddeholm CALMAX - Štandardný rozmerový sortiment

Ploché tyče

Tolerancia 2-0

Žíhané na mätko, neopracované

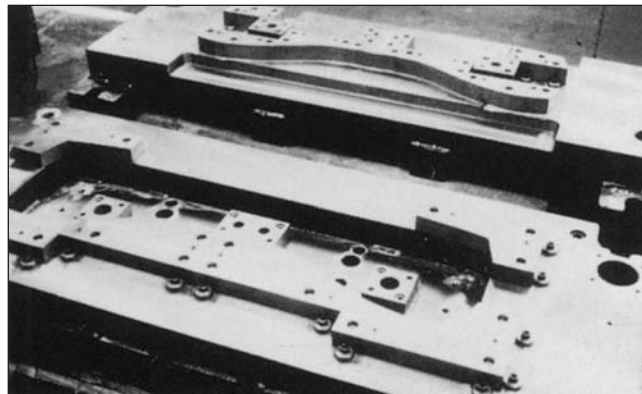

Tolerancia 2-1

Žíhané na mätko, opracované

mm	28	35	43	50	54	63	80	100	125	160	200
57	□										
69		□									
100						■	■				
108	□	□	□		□						
125						■	■				
160						■	■				
166	□	□	□		□						
200						■	■				
210	□	□	□		□						
250						■	■	■			
260	□	□	□		□						
315				■		■	■	■	■	■	
355				■				■	■		
400						■	■	■	■	■	■
450							■	■	■		
500						■	■	■	■		■
600										■	■

Typický príklad použitia Uddeholm CALMAX, strižnica, vysoké požiadavky na húževnatosť

Štvorhrany

Tolerancia 2-0

Žíhané na mätko, neopracované

Tolerancia 2-1

Žíhané na mätko, opracované

54	86	100	125	160
□	□	■	■	■

Kruhovité tyče

Tolerancia 0-0

Žíhané na mätko, neopracované

Tolerancia 0-1

Žíhané na mätko, opracované

14	18	22	28	35	43	50	55	63	70	80	90	100	125	140	160	180	200	225	250	280	315	355	400	500	
○	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

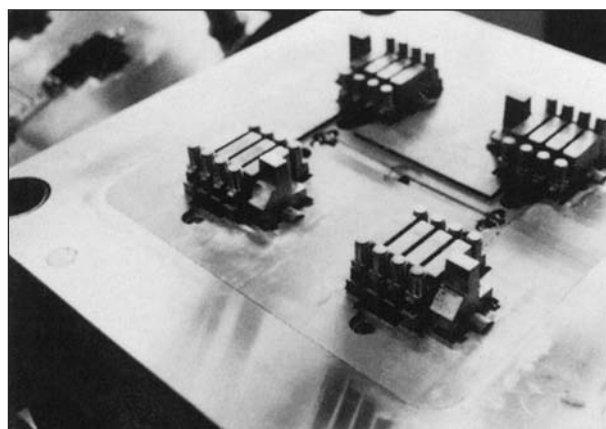
Ploché tyče a štvorhrany

Žíhané na mätko, presne opracované

■ dĺžka 1030 +0,0/+5,0mm

Tolerancia hrúbka: +0,4/+0,65mm, šírka +0,4/+0,8mm

mm	4	6	8	10	12	16	20	25	32	40	50	63	80	100	125
40								■							
50								■							
63								■	■						
80															
100								■	■	■	■				
160								■	■	■	■				
200									■	■	■				
250								■	■	■	■				
štvorhran											■	■	■		

Forma pre spracovanie plastov, výlisky pre elektrotechniku, použitý Uddeholm CALMAX kvôli vysokej odolnosti proti opotrebovaniu

Prídavné materiály na opravné zváranie

CALMAX / CARMO WELD = obaľované tavné elektródy

CALMAX / CARMO TIG WELD = zväracie drôty

1,6	2,5	3,25
○	●	●

CHARAKTERISTIKA

Cr - Mo - V stredne legovaná nástrojová oceľ, s nasledovnými charakteristickými vlastnosťami:

- vysoká vrubová húževnatosť
- dobrá odolnosť proti opotrebovaniu
- dobrá prekaliteľnosť
- dobrá rozmerová stabilita pri kalení
- dobrá leštiteľnosť
- dobrá opraviteľnosť naváraním
- dobrá povrchová kaliteľnosť plameňom aj indukčne

Typické chem. zloženie %	C	Si	Mn	Cr	Mo	V
	0,6	0,35	0,8	4,5	0,5	0,2
Normy	W-Nr. 1.2358					
Stav pri dodaní	Žihaná na mätko ca 200 HB					

POUŽITIE

(použitie pre aplikácie za studena nájdete na strane 14)

Typické príklady:

- vstrekovacie formy pre veľké série
- formy pre plasty s abrazívnymi plnidlami (sklo)
- lisovanie plastov

Výborná kombinácia vrubovej húževnatosti a odolnosti proti opotrebovaniu (tvrdosť ca 55-58 HRC) umožňuje široké použitie pre vstrekovanie a lisovanie plastov so silnými abrazívnymi účinkami.

Relatívne porovnanie vlastností:

Uddeholm Typ ocele	Odolnosť p. opotrebovaniu	Húževnatosť	Leštiteľnosť
CALMAX	██████	██████	██████
GRANE	██	██████	██████
ORVAR SUPREME	██	██████	██████
RIGOR	██████	██	██

FOTOLEPTANIE A LEŠTENIE

Uddeholm CALMAX má veľmi homogénnu štruktúru vďaka nízkemu obsahu nekovových vmestkov (proces vakuového odplynovania v procese výroby ocele). To umožňuje dosiahnuť veľmi konzistentný vzhľad fotoleptaného povrchu resp. veľmi kvalitného povrchu po leštení. Leptanie musí prebiehať v médiu vhodnom pre oceľ s vyšším obsahom chrómu.

Blížšie informácie nájdete v špecializovaných brožúrach.

OPRavnÉ NÁVARY

(bližšie info na strane 15 resp v špecializovanej brožúre)
Pre optimálne výsledky po leptaní alebo leštení je potrebné pre opravné návary použiť prídavné materiály zhodnej kompozície ako substrát, t.j. CALMAX WELD a - TIG WELD.

POVRCHOVÉ ÚPRAVY

IÓNOVÁ A PLYNOVÁ NITRIDÁCIA

Iónová nitridácia sa normálne vykonáva pri nižšej teplote ako v plyne, preto je vhodnejšia pre akosť CALMAX a výslednú tvrdosť substrátu ca 54 HRC.

Nitridačný proces	Teplota procesu °C	Čas procesu v hod.	Hĺbka nitridácie v µm	Tvrdosť substrátu HRC	Tvrdosť povrchu nitrid. vrstvy
ión	465	18	200	54	1075
plyn	510	12	200	52	1075

Teplota procesu nitridácie má byť o 15-25°C nižšia, ako popúšťacia teplota po kalení.

Veľké hrúbky nitridačnej vrstvy značne redukovujú húževnatosť ocele. Hĺbka vrstvy je nastaviteľná časom procesu a má byť zvolená podľa uvažovanej aplikácie

CVD POVLA KOVANIE

Teplota procesu nesmie presiahnuť 960°C, po CVD procese má byť nástroj prekalený.

PVD POVLA KOVANIE

Teplota procesu môže byť v rozsahu 200-500°C. Ak sa povlakuje pri 200°C, výsledná tvrdosť substrátu CALMAX bude vyššia ako pri 500°C, ale príľnavosť povlaku po procese pri 500°C je vyššia.

Teplota procesu PVD povlakovania má byť o 20°C nižšia, ako popúšťacia teplota po kalení.

